

De gelijkenis van de ponden

Lucas 19:11-27

In het politieke klimaat van die tijd, was het scenario enigszins gewoon, waarbij een opkomende heerser naar de belangrijkste stad moest reizen om zijn nieuwe positie van gezag te ontvangen. Terwijl hij weg was, was het niet ongevoel voor de burgers om te rebelleren en problemen in zijn koninkrijk te veroorzaken. Soms kan dit zelfs leiden tot misbruiken bij de mensen die onder zijn macht waren en werden achtergelaten om de dingen op orde te houden. In 40 v. Chr. maakte Herodes de Grote zo'n reis naar Rome, zoals gebruikelijk was, om als koning aangesteld te worden. In 4 v. Chr. stierf Herodes en werd verwacht dat zijn zoon Archelaüs de nieuwe koning zou worden. Hij begon na de dood van zijn vader te regeren, maar van hem werd nog steeds verwacht de reis te maken om door Caesar Augustus officieel als heerser erkend te worden. Helaas was er verzet tegen hem als heerser, en toen hij in Rome aankwam, vond hij dat een aantal van zijn eigen familieleden rivaliserende aanspraken op de troon had ingediend. Daar bovenop waren ongeveer vijftig joodse leiders van Jeruzalem gekomen, die Caesar trachtten duidelijk te maken waarom ze dachten dat Archelaus ongeschikt was om te regeren. Met andere woorden, ze hadden niet gewild dat deze man koning over hen zou zijn. Zo bleef hij langer weg dan verwacht, maar uiteindelijk kreeg hij het koningschap, omdat Caesar hem de kans wilde geven om zich te bewijzen. Toen hij gemachtigd terugkeerde bracht hij natuurlijk degenen die zich tegen hem had verzet bijeen en vaardigde prompt bestraffing tegen hen uit. (Josephus: Ant. 17.9.4; 17.10)

M.a.w. het politieke klimaat was heel turbulent en ten dage dat er een verandering van de macht was, kunnen deze trouwe dienaren van degene die aan de macht ging komen het moeilijk hebben als hun leider er niet is. Zouden ze opstaan en openlijk trouw blijven belijden, en "zaken" doen in de naam van hun weldra heerser, of zouden ze zich verbergen en rustig blijven tot hij met macht terugkeert en er is om hen te beschermen? Dat is meer hetgeen waar hier gesproken wordt.

Yeshua verklaarde: 'heden geschiedt er redding aan dit huis, omdat ook hij een zoon van Abraham is; want de mensenzoon komt om 'te zoeken en te redden wat verloren is.' (v 9-10, Naardense) Dit moet in de hoofden van de apostelen eschatologische en apocalyptische gedachten hebben opgeroepen, want als er redding voor iemand als een tollenaar was gekomen, dan was het er zeker voor de natie. Plus met Pascha nabij, was dit de perfecte timing (Elia wordt nl. verwacht bij de Sedermaaltijd) - en naar hun gedachten sprak hij duidelijk koninkrijktaal. We weten dit vanwege hun reactie in het volgende vers: '... daar hij dicht bij Jeruzalem is en zij denken dat aanstonds het koningschap van God zal verschijnen.' (v 11) Maar ze hebben nog geen weet van een (lange) tijd dat hun Heer niet aanwezig zal zijn! Terwijl in het geval van Archelaus, geschenken werden gegeven met de bijbedoeling: "wees trouw, terwijl ik weg ben, en verspreid mijn goede naam onder de mensen om je heen." Het is gemakkelijk voluit te gaan, terwijl de leider is er, maar als hij weg is en ze omringd zijn met vijanden, hoe zullen ze zich dan gedragen?

De Heer gaf aan ieder van zijn dienaren "hetzelfde": 1 pond. Wat is "datzelfde" wat we van Hem gekregen hebben? Na het geven van dit geschenk, zegt hij tot hen: "Doe zaken — tot ik kom." Niet om zo veel als mogelijk winst te maken. Als dit hier het geval is, waarom prijst hij hen dan bij de terugkeer voor hun "betrouwbaarheid" - en niet voor gemaakte winst? '... omdat je met het kleinste betrouwbaar bent gebleken, wees gezaghebber over tien steden!' (v 17)

Dus, in wezen, vertelt hij hen om standvastig te zijn en zijn zaak moedig te verkondigen, want hij komt terug om daarin hun trouw te onderzoeken. Zijn de dienaars tijdens zijn afwezigheid bereid tot het risico van openlijke trouw en loyaliteit aan hem die binnenkort koning wordt, op een plaats en in een tijd waar velen zich verzetten tegen de heerschappij van de nieuwe koning en de dienaars bedreigen? Bij zijn terugkeer zal de koning die dienaars, aan wie hij het pond gegeven heeft, tot zich laten roepen om er kennis te nemen wie wat voor zaken heeft gedaan. (v 15)

Sommige vertalingen doen het overkomen alsof hij naar winst (geld) vraagt i.p.v. naar getrouwheid.

De Griekse term die hier wordt gebruikt is '*diepragmateusato*', en die komt nergens anders in de Griekse geschriften voor. De primaire betekenis ervan is "hoeveel zaken gedaan werden," hoewel sommigen het benoemen als "hoeveel door zaken doen verdient is".

Diezelfde gedachte van publiekelijke trouw is wat we, in de hele Schrift, keer op keer zien:

'zo moet uw licht stralen voor de mensen, opdat zij uw goede werken zien en uw Vader verheerlijken die in de hemelen is!' (Mat 5:16, Naardense)

'ieder dan die zich voor de mensen uitspreekt als één met mij, ook ik zal mij uitspreken als één met hem voor mijn Vader die in de hemelen is; maar wie mij verloochenen zal voor de mensen, hem zal ook ik verloochenen voor mijn Vader die in de hemelen is!' (Mat 10:32-33 en Luc 12:8-9, Naardense)

'Niet al wie tot mij zegt "heer en meester" zal binnenkomen in het koninkrijk der hemelen, maar wie de wil doet van mijn Vader die in de hemelen is!' (Mat 7:21, Naardense)

Trouw in daden en verkondiging voor de mensen was de wens van de dag. Aan de discipelen werd verteld dat er na zijn vertrek moeilijke tijden kwamen, hen werd geïnstrueerd om trouw te blijven, zelfs tot de dood.

M. Achten

n.a.v. een studie 'Parable of the Pounds' van Jeffrey T. McCormack